

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Istungidokument

21.5.2012

B7-0236/2012

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

nõukogu ja komisjoni avalduste alusel
vastavalt kodukorra artikli 110 lõikele 2

Homofobiavastane võitlus Euroopas
(2012/2657(RSP))

**Ulrike Lunacek, Raül Romeva i Rueda, Marije Cornelissen,
Judith Sargentini, Jean Lambert**
fraktsiooni Verts/ALE nimel

RE\902672ET.doc

PE489.258v01-00

ET

Ühinenud mitmekesisuses

ET

B7-0236/2012

Euroopa Parlamendi resolutsioon homfoobiavastase võitluse kohta Euroopas (2012/2657(RSP))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse inimõiguste ülddeklaratsiooni, kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelist pakti, lapse õiguste konventsiooni ning inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni,
  - võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artiklit 2, artikli 3 lõiget 5, artikleid 6, 7, 21 ja 27, Euroopa Liidu toimimise lepingu artikleid 10 ja 19 ning Euroopa Liidu põhiõiguste hartat,
  - võttes arvesse Euroopa Liidu Nõukogu inimõiguste tööühma poolt vastuvõetud vahendeid, millega edendada ja kaitsta homo-, bi- ja transseksuaalide (LGBT-inimeste) kõiki inimõigusi,
  - võttes arvesse Euroopa Nõukogu Parlamentaarse Assamblee 29. aprilli 2010. aasta resolutsiooni nr 1728 seksuaalse sättumuse ja soolise identiteedi alusel diskrimineerimise kohta ning ministrite komitee 31. märtsi 2010. aasta soovitus CM/Rec(2010)5 seksuaalse sättumuse ja soolise identiteedi alusel toimuva diskrimineerimise vastaste meetmete kohta,
  - võttes arvesse Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti 2010. aasta novembri aruannet „Homofobia, transfoobia ja diskrimineerimine seksuaalse sättumuse ja soolise identiteedi alusel”,
  - võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone homofobia kohta, eelkõige 26. aprilli 2007. aasta resolutsiooni homofobia kohta Euroopas, 15. juuni 2006. aasta resolutsiooni rassistliku ja homofobilise vägivalda sagemise kohta Euroopas, 18. jaanuari 2006. aasta resolutsiooni homofobia kohta Euroopas, 19. jaanuari 2011. aasta resolutsiooni sõnavabaduse rikkumise ja seksuaalse sättumuse alusel diskrimineerimise kohta Leedus, 17. septembri 2009. aasta resolutsiooni Leedu seaduse kohta, mis käsitleb alaealiste kaitset avaliku teabe kahjuliku mõju eest, 18. aprilli 2012. aasta resolutsiooni, mis käsitleb inimõigusi maailmas ja Euroopa Liidu poliitikat selles valdkonnas ning mõju ELi strateegilisele inimõiguste poliitikale, 14. detsembri 2011. aasta resolutsiooni eelseisva ELi ja Venemaa tippkohtumise kohta ning 28. septembri 2011. aasta resolutsiooni inimõiguste, seksuaalse sättumuse ja soolise identiteedi käsitlemise kohta ÜROs,
  - võttes arvesse kodukorra artikli 110 lõiget 2,
- A. arvestades, et Euroopa Liit rajaneb sellistel väärtustel nagu inimväärikuse austamine, vabadus, demokraatia, võrdsus, õigusriik ja inimõiguste, kaasa arvatud vähemuste hulka kuuluvate isikute õiguste austamine, ning et liit kaitseb ja edendab neid väärtusi oma suhetes laiema maailmaga;
- B. arvestades, et homofobia on irratsionaalne hirm naiste ja meeste homoseksuaalsuse ning

homo-, bi- ja transseksuaalide (LGBT-inimeste) ees ning vastumeelsus nende vastu, mis põhineb eelarvamustel ning sarnaneb rassismi, ksenofoobia, antisemitismi ja seksismiga; see väljendub isikliku ja avaliku elu valdkondades erinevates vormides, nt vihkamist õhutavad avaldused ja diskrimineerimisele, naeruvääristamisele, verbaalsele, psühholoogilisele ja füüsilisele vägivaldale õhutamine, samuti tagakiusamine ja tapmine, võrdõiguslikkuse põhimõtte rikkumises seisnev diskrimineerimine ning õigustamatu ja põhjendamatu õiguste piiramine, mida tihti põhjendatakse avaliku korra, usuvabaduse ja õigusega keelduda sõjaväeteenistusest oma veendumuste tõttu;

- C. arvestades, et komisjon on teatanud oma pühendumusest ELis inimõiguste ja põhivabaduste austamise tagamisele ning on sedastanud, et homfoobia jaoks ei olevat Euroopas kohta;
- D. arvestades, et liikmesriikides ja kolmandates riikides esineb jätkuvalt homfoobiat, lesbofoobiat, transfoobiat, sealhulgas tapmisi, keelatud geiparaade ja võrdõiguslikkuse marsse, kihutavat, ähvardavat ja vihkavat keelekasutust avalikkuses, politsei suutmatust pakkuda piisavat kaitset, ametliku loaga toimuvaid homfoobsete rühmade vägivaldseid meelevaldusi ning esinevate samasooliste liitude tunnustamise selgesõnalist keelustamist;
- E. arvestades, et mõnes liikmesriigis ei ole samasoolistele partneritele tagatud kõik vastassooliste abielupooltega sarnased õigused ja kaitsemeetmed ning nad kannatavad seega diskrimineerimise ja halvemate võimaluste all, ning arvestades, et samal ajal on üha rohkem Euroopa riike teatanud võrdsete võimaluste, kaasatuse ja austamise tagamisest või nad püüdvad selle poole ning pakuvad kaitset seksuaalse sättumuse, soolise väljendumise ja soolise identiteedi alusel diskrimineerimise vastu ning samasooliste perekondade tunnustamist;
- F. arvestades, et Euroopa Parlament on jätkuvalt pühendunud võrdõiguslikkusele ja mittediskrimineerimisele seksuaalse sättumuse ja soolise identiteedi alusel ELis ning eelkõige nõukogu niisuguse direktiivi vastuvõtmisele, millega rakendatakse võrdse kohtlemise põhimõtet sõltumata isikute usutunnistusest või veendumustest, puudest, vanusest või seksuaalsest sättumusest ning mis on blokeeritud mõne liikmesriigi vastuväidete tõttu, tulevastele ettepanekutele perekonnaseisudokumentide õigusjõu vastastikuse tunnustamise kohta, eelseisvale rassismi ja ksenofoobiat käsitleva raamotsuse läbivaatamisele homfoobsete ja transfoobsete kuritegude lisamiseks ning terviklikule tegevuskavale, mis käsitleb võrdõiguslikkust seksuaalse sättumuse ja soolise identiteedi osas;
- G. arvestades, et Leedus valitseb 2010. aastal muudetud seaduse tõttu, mis käsitleb alaealiste kaitset avaliku teabe kahjuliku mõju eest, endiselt õiguslik ebaselgus küsimuses, kas avalik teave tohib või ei tohi edendada homoseksuaalsuse tunnustamist;
- H. arvestades, et Lätis esitas Riia linnavolikogu liige hiljuti seaduseelnõu nn homoseksualismi propaganda keelustamiseks eesmärgiga takistada Balti geiparaadi „Baltic Pride” toimumist 2012. aastal, arvestades, et seda ettepanekut ei ole veel läbi vaadatud;
- I. arvestades, et Ungaris esitas paremäärmuslik erakond Jobbik hiljuti mitu seaduseelnõu, et luua uus kuritegu – seksuaalkäitumishälvete propageerimine –, ja et Budapesti

linnavolikogus esitas erakond Fidesz enne Budapesti geiparaadi ettepaneku kohaliku määruse kohta, mille eesmärk oli piirata nn obstsöönseid rongkäike, ja arvestades, et need ettepanekud võeti hiljem tagasi, kuigi need võidakse uuesti esitada kohalike parlamentide ja riigi parlamendi tasandil;

- J. arvestades, et Venemaal kehtestati kriminaal- ja haldusõiguses normid homoseksuaalsuse propageerimise vastu Rjazani piirkonnas 2006. aastal, Arhangelskis 2011. aastal, Kostromas ja Peterburis 2012. aastal ning Novosibirski, Samara, Kirovi, Krasnojarski ja Kaliningradi piirkondades kaalutakse neid praegu, ja arvestades, et nende normidega nähakse ette mitmesugused trahvid, mis ulatuvad kuni 1270 euroni eraisikute ja kuni 12 700 euroni ühingute ja ettevõtete puhul, ja arvestades, et föderatsiooni riigiduuma kaalub sarnaste õigusnormide kehtestamist;
- K. arvestades, et Ukrainas uurib parlament kahte 2011. ja 2012. aastal esitatud seaduseelnõu, mis muudaksid süüteoks „homoseksuaalsuse levitamise”, sealhulgas selliste kogunemiste, paraadide, tegevuste, meelevalduste ja massiürituste korraldamine, mille eesmärk on levitada mis tahes positiivset teavet homoseksuaalsuse kohta, näeksid ette trahve ja kuni viieaastase vangistuse, ning arvestades, et sõna- ja teabevabaduskomisjon toetab seda eelnõu;
- L. arvestades, et Moldovas võtsid niisugused linnad nagu Bălți, Sorotšino, Drochia, Cahul, Ceadâr Lunga ja Hiliuți, samuti Anenii Noi ja Basarabeasca piirkonnad hiljuti vastu seadused, millega keelatakse ebatraditsiooniliste seksuaalsete sättumuste agressiivne propageerimine ja ühel juhul moslemite tegevus, arvestades, et Chetriše riigikantselei on sellised meetmed juba põhiseadusevastasteks kuulutanud;
- M. arvestades, et ELi Moldovaga suhtlemiseks loodud delegatsioon on väljendanud sügavat kahetsust ja muret kõnealuste sallimatuse ja diskrimineerimise ilmingute pärast;

Olukord Euroopa Liidus

1. mõistab sügavalt hukka igasuguse vägivalla ja diskrimineerimise, mis toimub seksuaalse sättumuse või soolise identiteedi alusel, ning on seisukohal, et ELis, selle liikmesriikides ja kolmandates riikides tuleb teha pidevaid ja süsteemseid jõupingutusi nii ühiskonnas homofoobia vastu võitlemiseks kui ka niisuguste seaduste vastuvõtmisest hoidumiseks, mis võivad kahjustada lesbilisi, homo-, bi- ja transseksuaalseid ning mõlemasoolisi isikuid (LGBTI-inimesed); kutsub komisjoni, nõukogu ja liikmesriike üles tagama, et LGBTI-inimesed oleksid kaitstud homofoobsete vihkamist õhutavate avalduste, vihkamisele õhutamise, vägivalla ja diskrimineerimise eest, ning tagama, et samasoolistele partneritele tagataks samasugused õigused ja vabadused ning samasugune austus, väärikus ja kaitse nagu ülejäänud ühiskonnale; mõistab hukka poliitiliste ja usujuhtide homoseksuaalidele suunatud diskrimineerivad märkused, sest need õhutavad vihkamist ja vägivalda, ning palub vastavate organisatsioonide juhtorganitel need hukka mõista;
2. kutsub komisjoni üles vaatama läbi raamotsuse rassismi ja ksenofoobia kohta, et tugevdada ja laiendada selle reguleerimisala, nii et see hõlmaks ka homofoobiat ja transfoobiat;
3. kutsub Euroopa Liidu Nõukogu ja liikmesriike üles konkretiseerima homofoobse

diskrimineerimise vastase võitluse eesmärki esildatud nõukogu niisuguse direktiivi deblökeerimisega, millega rakendatakse võrdse kohtlemise põhimõtet sõltumata isikute usutunnistusest või veendumustest, puudest, vanusest või seksuaalsest sättumusest;

4. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama vaba liikumist käsitleva direktiivi 2004/38/EÜ rakendamise mis tahes diskrimineerimiseta seksuaalse sättumuse alusel ning tooma kohtu ette liikmesriigid, kes on selle üle võtnud osaliselt või ebakorrektselt; kutsub komisjoni üles esildama meetmeid perekonnaseisudokumentide õigusjõu vastastikuseks tunnustamiseks vastastikuse tunnustamise põhimõtte alusel;
5. juhib tähelepanu Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti järeldustele aruandes „Homofobia, transfoobia ja diskrimineerimine seksuaalse sättumuse ja soolise identiteedi alusel”; palub komisjonil ja liikmesriikidel rakendada aruandes avaldatud seisukohti võimalikult suures ulatuses; kutsub komisjoni üles uurima hoolikalt Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti LGBT-uuringu edaspidiseid tulemusi ning võtma asjakohaseid meetmeid;
6. kutsub komisjoni üles tagama, et iga-aastane aruanne põhiõiguste harta kohaldamise kohta sisaldaks strateegiat põhiõiguste kaitse tugevdamiseks ELis, sealhulgas täielikku ja kõikehõlmavat teavet homofobia esinemise kohta liikmesriikides ning kavandatud lahendusi ja meetmeid selle kaotamiseks;
7. kordab oma taotlust, et komisjon esitaks tervikliku tegevuskava, mis käsitleb võrdõiguslikkust seksuaalse sättumuse ja soolise identiteedi osas;
8. tunneb heameelt liikmesriikides toimuvate muutuste üle LGBTI-inimeste ja samasooliste paaride kogetava diskrimineerimise kaotamiseks näiteks pärimise, omandiga seotud korralduste, rendivalduste, pensionide, maksude, sotsiaalkindlustuse jne valdkondades, eelkõige samasooliste suhete tunnustamise teel kas vabaabieliu, tsiviilpartnerluse või abieliu kaudu; peab tervitatavaks asjaolu, et praegu pakuvad selliseid võimalusi 16 liikmesriiki, ja kutsub ka teisi liikmesriike üles seda tegema;
9. kutsub liikmesriike üles andma seksuaalse sättumuse või soolise identiteedi tõttu tagakiusatud isikutele varjupaika;

Homofobsed seadused ja sõnavabadus Euroopas

10. tunneb sügavat muret teatavates ELi liikmesriikides ja ELi mittekuuluvates riikides toimuvate arengute pärast seaduste osas, mis on suunatud homoseksuaalsust käsitlevale avalikule teabele ning piiravad seega sõna- ja kogunemisvabadust homoseksuaalsuse ja transseksuaalsuse väärnimistamise alusel;
11. peab kahetsusväärseks, et kõnealused seadused on juba kasutusel kodanike vahistamiseks ja trahvimiseks, sealhulgas heteroseksuaalsete kodanike puhul, kes väljendavad toetust, sallivust või tunnustust LGBT-inimestele; peab samuti kahetsusväärseks, et selliste seadustega õiguspärastatakse homofobia ja vahetevahel ka vägivald, nagu näitas 17. mail 2012 Peterburis toimunud vägivaldne rünnak bussi vastu, millega veeti LGBT-aktiviste, või 20. mail 2012. aastal Kiievis aset leidnud juhtum, kus peksti läbi kaks geiparaadi korraldajat, mis tõi kaasa paraadi ärajätmise; mõistab hukka 20. mai Kiievi paraadiga seotud vägivalda ja ähvardused; tuletab meelde, et viisanõude kaotamiseks peab Ukraina

kehtestama diskrimineerimisvastased õigusaktid, mis hõlmavad ka seksuaalset sättumust; on arvamusel, et praegused sündmused Ukrainas, esildatud homoseksuaalsuse levitamise vastased seaduseelnõud ning Kiievi paraadiga seotud vahejuhtumid on sellega vastuolus; kutsub Ukraina ametivõime üles tunnistama viivitamata kehtetuks kõnealused seaduseelnõud, esildama diskrimineerimisvastased õigusaktid, mis hõlmavad ka seksuaalset sättumust, ning pühendumata turvalise Kiievi paraadi võimaldamisele järgmisel aastal;

12. rõhutab, et propageerimise mõistet määratletakse harva; peab murettekitavaks, et meediaväljaanded on end ise silmnähtavalt tsenseerinud, kodanikud on ära hirmutatud ja kardavad arvamust avaldada ning ühinguid ja ettevõtteid, kes kasutavad geisöbralikku sümbolikat (nt vikerkaart), võidakse kohtu alla anda;
13. toonitab, et kõnealused seadused on vastuolus kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise paktiga, mis kaitseb seksuaalset sättumust diskrimineerivate seaduste ja tavade eest¹ ning milles Venemaa, Ukraina, Moldova, Leedu, Läti ja Ungari on osalised;
14. toonitab lisaks, et need seadused on vastuolus lapse parimate huvidega, kusjuures lapse õigust taotleda ja vastu võtta informatsiooni ja igasuguseid ideid kaitstakse lapse õiguste konventsiooniga; kinnitab, et homo-, bi- või transseksuaalidest lastel peab olema juurdepääs nende seksuaalsust puudutavale positiivsele ja julgustavale teabele; peab kahetsusväärseks, et kõnealused seadused muudavad sellise teabe kasutamise keeruliseks ja ebaseaduslikuks;
15. toonitab lõpuks, et riiklikud ja rahvusvahelised kohtud on järjepidevalt kinnitatud, et avaliku kõlblusega seotud mured ei õigusta eristavat kohtlemist, sealhulgas sõnavabaduse osas; juhib tähelepanu asjaolule, et enamikus Euroopa riikides ei ole selliseid seaduseid, kuid need on sellegipoolest edukad, mitmekesised ja väärivad ühiskonnad;
16. kutsub Venemaa, Ukraina, Moldova, Leedu, Läti ja Ungari asjaomaseid ametivõime üles näitama austust mittediskrimineerimise põhimõtte vastu ja selle järgimist tagama ning kaaluma kõnealuseid seadusi uuesti inimõigusi käsitleva rahvusvahelise õiguse ja selle raames võetud kohustuste taustal;
17. kutsub komisjoni, nõukogu ja Euroopa välisteenistust üles võtma nimetatud keelud teadmiseks ja need hukka mõistma, eelkõige seoses siseküsimuste, kahepoolse dialoogi ja Euroopa naabruspoliitikaga; kutsub lisaks Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa välisteenistust üles tõstatama selle küsimuse asjakohastel rahvusvahelistel foorumitel, näiteks Euroopa Nõukogus, Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsioonis ning ÜROs;
18. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon Euroopa Komisjonile, Euroopa Liidu Nõukogule, liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale ja komisjoni asepresidendile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, Venemaa ja Ukraina valitsustele ja parlamentidele, resolutsioonis nimetatud Venemaa piirkondlikele parlamentidele ja resolutsioonis nimetatud Moldova kohalikele volikogudele.

---

¹ *Toonen v Australia*, teatis nr 488/§992, ÜRO dok CCPR/C/50/D/488/1992 (1994); *Young v Australia*, teatis nr 941/2000, ÜRO dok CCPR/C/78/D/941/2000 (2003); *X v Columbia*, teatis nr 1361/2005, ÜRO dok CCPR/C/89/D/1361/2005 (2007).